



Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.III.20.463/2021/7.

A felperesek:

I. rendű felperes: I. r. felperes neve (I. r. felperes címe)

II. rendű felperes: II. r. felperes neve (I. r. felperes címe)

A felperesek meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Szepesházi Péter ügyvéd (jogi képviselő címe)

Az alperes:

alperes neve (alperes székhelye)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Szigeti Csaba ügyvéd (jogi képviselő címe)

Az alperesi beavatkozó:

alperesi beavatkozó Zrt. (alperesi beavatkozó székhelye)

Az alperesi beavatkozó meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Ollé György ügyvéd (jogi képviselő címe)

A per tárgya:

Sérelemdíj

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Kecskeméti Törvényszék 3.P.20.250/2021/28.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés sorszáma:

A felperesek 3.P.20.250/2021/29.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és a beavatkozó javára az I. rendű alperes által fizetendő elsőfokú perköltség összegét 54 000 (ötvennégyezer) forintra, míg a II. rendű felperes által fizetendő elsőfokú perköltség összegét 146 000 (száznegyvenhatezer) forintra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 13 500 (tizenháromezer-ötszáz) forint, a beavatkozónak 17 145 (tizenhétézer-száznegyvenöt) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a II. rendű felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 36 500 (harminchatezer-ötszáz) forint, a beavatkozónak 46 355 (negyvenhatezer-háromszázötvenöt) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a II. rendű felperest, hogy az állami adóhatóság felhívására a Magyar Államnak fizessen meg 880 000 (nyolcszáznyolcvanezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Megállapítja, hogy 320 000 (háromszázhuszezer) forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A tényállás

[1] A II. rendű alperest a tevékenysége végzésének elősegítésére végrehajtó neve önálló bírósági végrehajtó (továbbiakban: végrehajtó) alapította, aki az I. rendű felperessel, mint adóssal szemben 15 092 246 forint kölcsöntartozás és járulékai behajtása iránt végrehajtás száma szám alatt folytat végrehajtást.

[2] A végrehajtó 2017. december 5. napján a 24. sorszámú intézkedésével lefoglalta az I. rendű felperes tulajdonát képező ingatlan helyrajzi száma. hrsz-ú, természetben ingatlan címe szám alatti ingatlant, majd a 2018. szeptember 3. napján kelt 183. sorszámú intézkedésével annak becsértékét lakottan 55 000 000 forintban, míg beköltözhetően 60 000 000 forintban állapította meg.

[3] Az I. rendű felperes és személy 1. neve 2018. október 8. napján a végrehajtónál végrehajtási kifogást terjesztettek elő – egyebek mellett – becsérték közlést tartalmazó végrehajtói intézkedéssel szemben. A végrehajtó a végrehajtási kifogását 2018. október 11. napján terjesztette be a Kecskeméti Járásbíróságra.

[4] A végrehajtó 2018. november 22. napján a 225. sorszámú ingatlanárverési hirdeteménnyel árverést tűzött ki a ingatlan helyrajzi száma. hrsz-ú, természetben ingatlan címe szám alatti ingatlanra. Az I. rendű és II. rendű felperes a végrehajtóhoz 2018. november 29. napján érkezett közös kérelmükben végrehajtási kifogással éltek az ingatlanárverési hirdetményével szemben, többek között arra hivatkozással, hogy az ingatlan becsértékének megállapítása ellen végrehajtási kifogást terjesztettek elő.

[5] A Kecskeméti Járásbíróság a 2018. december 1. napján kelt 27. sorszámú végzésével a végrehajtást a ingatlan helyrajzi száma. hrsz-ú, természetben I. r. felperes címe szám alatti ingatlan vonatkozásában az I. rendű felperes és személy 1. neve által a becsérték megállapításával szemben előterjesztett kifogásának jogerős elbírálásáig felfüggesztette.

A végrehajtó 2018. december 6. napján 264. sorszámú jegyzőkönyvbe foglalta, hogy a 2019. február 4. napjának 08:00 órára az ingatlanra kitűzött árverést nem tartja meg a bíróság felfüggesztő végzésére tekintettel. A végrehajtó a jegyzőkönyvet a 2018. december 19. napján kelt 304. sorszámú jegyzőkönyvével akként javította ki, hogy a 225. végrehajtói ügyszámú ingatlanárverést visszavonta.

[6] A Kecskeméti Járásbíróság a 2019. április 10. napján kelt 0301-Vh...../...../52. számú végzésével az I. rendű és II. rendű felperes által a 225. sorszámú ingatlanárverési hirdetménnyel szemben előterjesztett végrehajtási kifogásnak helyt adott. Határozatának indokolásában megállapította, a kifogásolt végrehajtói intézkedés lényegesen jogszabálysértő volt, azonban annak megsemmisítéséről nem rendelkezett, minthogy azt a végrehajtó saját hatáskörében visszavonta. Az elsőfokú végzést a Kecskeméti Törvényszék a 2019. július 17. napján kelt 2.Pkf.21.063/2019/2. számú végzésével helybenhagyta.

A felperes keresete és az alperes védekezése

[7] Az I. rendű felperes kereseti kérelmében 4 000 000 forint, a II. rendű felperes 11 000 000 forint sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Érvényesíteni kívánt jogként a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:51. § (1) és (2) bekezdését, valamint a Ptk. 2:45. § (2) bekezdését jelölték meg. Előadták, a jogellenesen kifüggesztett árverési hirdetményről az I. rendű felperes lakókörnyezetében élők, továbbá a II. rendű felperes üzleti partnerei tudomást szereztek. Az I. rendű felperessel szemben a jogellenesen kifüggesztett árverési hirdetmény önmagában jóhírnév sértést valósított meg, a II. rendű felperes vonatkozásában pedig a végrehajtó eljárása azt a látszatot keltette, hogy vele szemben végrehajtási eljárás van folyamatban, amelyről a hirdetmények megjelenése okán az üzletfelek és helyi lakosok tudomást szereztek.

Válasziratban kifejtett álláspontjuk szerint a közhatalmat gyakorló jogi személlyel szemben kell az igényüket érvényesíteni, ekként az alperes passzív perbeli legitimációja fennáll.

[8] Az alperes és az alperesi beavatkozó érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Érvelésük szerint az önálló bírósági végrehajtó a közhatalmi feladatok ellátása során okozott kárért a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 236. § (1) bekezdése értelmében saját személyében felel, így a végrehajtói iroda passzív perbeli legitimációval nem rendelkezik. A Vht.-t a végrehajtói irodák alapításával összefüggésben módosító 2000. évi CXXXVI. törvény 131. §-ához, illetve a 2015. évi CVII. törvény 25. -31. §-ához fűzött indokolásokban a jogalkotó egyértelművé tette, hogy a társas formában történő működés nem érinti a végrehajtói tevékenység hatósági jellegét, és ennek megfelelően a végrehajtóknak az általuk lefolytatott eljárással kapcsolatos személyes fegyelmi és kártérítési felelősségét.

Hivatkoztak arra, a felperesek a végrehajtási kifogásaikat nem azon az alapon terjesztették elő, amelyet a perben releváns jogsérelemként megjelölnek, így a rendes jogorvoslatot nem merítették ki. Vitatták a személyiségi jogsértés bekövetkeztét és a sérelemdíj összegét is.

Az elsőfokú ítélet

[9] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte az I. rendű felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 44 683 forint, a beavatkozónak 309 893 forint perköltséget. Kötelezte a II. rendű felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 120 807 forint, a beavatkozónak 701 117 forint perköltséget. Megállapította, 240 000 forint illetéket az állam visel, míg 660 000 forint le nem rótt eljárási illeték megfizetésére a II. rendű alperest kötelezte. Határozatának részletesen kifejtett indokai szerint a végrehajtói iroda sem önállóan, sem pedig mögöttesen nem tartozik felelősséggel a végrehajtónak a végrehajtói tevékenységi körébe eső károkozásával, illetőleg jogsértésével kapcsolatban. Ezért arra a következtetésre jutott, hogy a felpereseket nem illeti meg a keresettel érvényesített jog az alperessel szemben. Utalt arra, a keresetösségi jogot megalapozó anyagi jogi jogszabályi rendelkezés felperesétől eltérő értelmezésére az alperes és a beavatkozó hivatkozott, ezért a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 237. § (3) bekezdésének a) pontja szerinti anyagi pervezetési kötelezettség nem állt fenn. Rámutatott, annak kérdése, hogy a felperesek az igényt kivel szemben érvényesíthetik, az anyagi jog körébe tartozik, és nincs olyan konkrét jogszabályi rendelkezés, amely meghatározná azt, hogy a felpereseknek a pert mely személlyel szemben kellett volna megindítani. Ezért a Pp. 176. § (2) bekezdés b) pontja alapján a keresetlevél hiánypótlásának nem volt helye.

[10] Az alperes és a beavatkozó részére járó perköltséget a csatolt megbízási szerződések alapján állapította meg, azzal, hogy a beavatkozó által érvényesített sikerdíj összegét mérsékelte.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[11] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperesek terjesztettek elő fellebbezést, elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezése mellett az eljárás megszüntetését kérték. Harmadlagosan az alperesnek járó perköltség összesen 100 000 forintra, az alperesi beavatkozónak járóét összesen 200 000 forintra kérték leszállítani. Álláspontjuk szerint miután az elsőfokú bíróság a perbeli legitimáció hiányát egy, illetve azt alátámasztó több anyagi jogszabályi rendelkezésre alapította, a Pp. 176. § (2) bekezdés b) pontja alapján hiánypótlást kellett volna kibocsátania, és a teljesítésének elmulasztása esetén a keresetlevelet vissza kellett volna utasítani. Amennyiben hiánypótlásnak e jogszabályi rendelkezés alapján nincs helye, az elsőfokú bíróságnak a Pp. 237. § (3) bekezdés a) pontja szerinti anyagi pervezetési kötelezettsége áll fenn, és fel kellett volna hívni a felpereseket annak megerősítésére, hogy minden kétséget kizáróan az alperessel szemben kívánják-e továbbra is érvényesíteni igényüket, amely azonban nem történt meg. Utaltak arra, az elsőfokú bíróság másfél órán keresztül tárgyalta az ügyet érdemben, annak ellenére, hogy pontosan tudnia kellett, hogy az alperesnek nincs perbeli legitimációja, amelyből számukra az következett, hogy az elsőfokú bíróság az alperes személyét megfelelőnek tartotta. Sérelmezték, az elsőfokú bíróság a kért költségkedvezményről csak közvetlenül az ítélethozatal megelőzően döntött. Megítélésük szerint az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség eltúlzott, mivel az alperes mindösszesen érdemben hat oldal terjedelmű ellenkérelmet és három oldal érdemi terjedelmű viszontválaszt terjesztett elő, míg a beavatkozó egy 11 oldal terjedelmű ellenkérelmet és viszontválaszt, és az ügyben lényegében érdemi döntés nem született.

[12] Az alperes és az alperesi beavatkozó az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték annak helyes indokaira figyelemmel. Hangsúlyozták, az hogy az alperes az anyagi jog rendelkezéseiből kifolyólag kötelezhető-e a felperesi keresetben foglaltak szerint, nem eljárásjogi, hanem anyagi jogi kérdés, amelyről való döntés az eljárás lefolytatásának

eredményeként következhet be, ezért a Pp. 176. § (2) bekezdés b) pontja nem alkalmazható. Véleményük szerint miután hivatkoztak arra, hogy a felperesek nem megfelelő személyt perelnek, az elsőfokú bíróságnak az anyagi pervezetés körében a saját álláspontját már nem kellett a felek tudomására hoznia. Kiemelték, az elsőfokú bíróság a részükre járó perköltség összegét a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően állapította meg.

Az ítéltábla döntésének indokai

[13] A fellebbezés részben alapos.

[14] A Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a fellebbezés 371. § (1) és (2) bekezdésében megjelölt tartalmi követelményei körében előadottak. E jogszabályi rendelkezésből következik, hogy korlátot nemcsak az képez, hogy a fellebbező fél milyen tartalmú másodfokú döntést kér, hanem az is, hogy azt milyen indokkal teszi, melyik eljárási vagy anyagi jogszabály megsértésére hivatkozik, tehát a másodfokú bíróság kötve van a fellebbezés indokaiban előadottakhoz.

[15] Ennek megfelelően a felülbírálat keretében – figyelemmel a fellebbezés indokaira – az ítéltábla egyrészt vizsgálta a Pp. 369. § (1) bekezdése szerint felülbírálati jogkörében eljárva azt, hogy sértett-e eljárási szabályt az elsőfokú bíróság azzal, hogy elmulasztotta tájékoztatni a felpereseket arról, miszerint perbeli igényük az önálló bírósági végrehajtóval szemben érvényesíthető, másrészt a Pp. 369. § (3) bekezdés d) pontja szerinti felülbírálati jogkörében a perköltség körében megállapítható ügyvédi munkadíj összegét.

[16] Elsőként az ítéltábla a Pp. 369. § (1) bekezdése szerinti felülbírálati jogkörében eljárva vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróság vétett-e eljárási szabálysértést azzal, hogy nem tájékoztatta a felperest arról, hogy nem a végrehajtói iroda alperessel, hanem az önálló bírósági végrehajtóval szemben érvényesíthető a sérelemdíj iránti igény.

A felperesek keresetükben sérelemdíj iránti igényt érvényesítettek, amelyet arra alapítottak, hogy a végrehajtási eljárás során jogszabálysértő végrehajtói intézkedések folytán személyiségi joguk sérült.

A végrehajtás a bírósági eljárás része, és az önálló bírósági végrehajtó közhatalmi feladatokat lát el. Az önálló bírósági végrehajtók tevékenységüket egyéni, illetve társas vállalkozási formában, végrehajtói iroda keretében végezhetik. A végrehajtói iroda az eljáró önálló bírósági végrehajtók gazdálkodásának hátterét biztosítja és a végrehajtói tevékenység ellátásához szükséges infrastruktúrát üzemelteti, de – a törvényi rendelkezésekből következően – a végrehajtó jogalkalmazói tevékenységét és ehhez kapcsolódóan a törvény speciális rendelkezése alapján fennálló felelősségét nem befolyásolja. A Vht. 236. § (1) bekezdése szerint a végrehajtó a végrehajtói működése körében, illetőleg az eljárása során okozott kár megtérítéséért a Polgári Törvénykönyv szerint felel. A felelősség tehát – függetlenül a végrehajtói iroda lététől – a végrehajtót terheli. Elkülönül ekként a végrehajtói szakmai tevékenység a hozzá kapcsolódó jogkörökkel, kötelezettségekkel és felelősséggel a végrehajtói iroda működtetésével járó tevékenységtől és az azzal összefüggő kötelezettségek teljesítésétől, illetve az azokhoz kapcsolódó felelősségtől (Kúria Pfv.III.21.023/2020/9. szám). Ezért a kereset szerinti sérelemdíj iránti igény a végrehajtói iroda alperessel szemben nem volt érvényesíthető, amelyet a felperesek fellebbezésükben nem is vitattak.

[17] A Pp. az alperes személyéhez kapcsolódó perakadályt a 176. § (1) bekezdés h) pontjában és ugyanezen szakasz (2) bekezdés b) pontjában szabályoz.

A Pp. 176. § (1) bekezdés h) pontja alapján a keresetlevelet hiánypótlási felhívás kiadását mellőzve vissza kell utasítani, ha a pert jogszabály alapján a munkáltató helytállási kötelezettségébe tartozó személyiségi jogot sértő tevékenység, illetve károkozás miatt a közigazgatási, bírósági vagy ügyészségi jogkörben eljáró személy ellen indították. E jogszabályi rendelkezés tehát akkor alkalmazandó, ha a közigazgatási, bírósági vagy ügyészségi jogkörben eljáró személy sért személyiségi jogot, de nem az e jogkört gyakorló munkáltatóval, hanem az eljáró természetes személlyel szemben indítják a pert. Ebbe az esetben így az alperesi végrehajtói iroda perlése nem tartozik bele.

[18] A Pp. 176. § (2) bekezdés d) pontja értelmében a bíróság visszautasítja a keresetlevelet, ha a felperes hiánypótlási felhívás ellenére nem gondoskodott azon személyek perben állásáról, akik ellen jogszabály szerint a per indítható, illetve akiknek a perben állása kötelező. A kereseti jog a fél és a per tárgya közötti anyagi jogi kapcsolatra vonatkozik, vagyis a felperest megilleti-e, és éppen a felperest illeti-e meg a keresettel érvényesített jog az alperessel szemben. A perbeli legitimáció főszabályként anyagi jogi kérdés, hiánya ebben az esetben a kereset érdemi elutasításához vezet. A perbeli legitimáció kivételesen eljárásjogi kérdés is lehet akkor, ha a pert csak jogszabályban erre feljogosított személy indíthatja meg, vagy csak meghatározott személyekkel szemben indítható. Ez utóbbi esetben, de csak akkor, a passzív legitimáció hiánya vonja maga után a Pp. 176. § (2) bekezdés b) pontja szerinti jogkövetkezményt (hasonlóan: Kúria Pfv.I.21.212/2019/9. szám). Ezen esetek közé tehát azok tartoznak, amikor az anyagi vagy eljárási jogszabály egyértelműen meghatározza azt a személyt, aki az adott perben alperes lehet (Ptk. 2:28. §-a szerinti gondnoksági per, Ptk. 4:6. §-a szerint a házasság létezésének vagy nem létezésének megállapítása iránti per, Ptk. 4:18. §-a alapján a házasság érvénytelenítése iránti per, Ptk. 4:21. §-a szerinti a házasság felbontása iránti per, Ptk. 4:106. §-a értelmében az apaság megállapítása iránti per, Ptk. 4:112. §-a szerint az apaság vélelmének megtámadása iránti per, Ptk. 4:118. §-a alapján az anyai jogállás iránti per, Ptk. 4:139. §-a alapján az örökbefogadás bírósági felbontása iránti per, Ptk. 4:171. §-a alapján a szülői felügyelettel kapcsolatos per, Pp. 343. §-a szerint a sajtó helyreigazítási per). A Pp. 176. § (2) bekezdés b) pontjának alkalmazási körén kívül esnek így azok a jogszabályok, amelyek anélkül, hogy a passzív perbeli legitimációval rendelkező személyek körére vonatkozóan kifejezett és konkrét rendelkezéseket tartalmaznak, valamely anyagi jogi jogviszonyra, annak alanyaira, az abból eredő jogokra és kötelezettségekre nézve tartalmaznak rendelkezést.

[19] A Vht. 236. § (1) bekezdése azt rögzíti, hogy a végrehajtó a végrehajtói működése körében és eljárása során okozott kárért kártérítésre és személyiségi jogsértésért sérelemdíj megfizetésére a Ptk. szabályai szerint köteles. Ez az anyagi jogszabály azonban nem azt határozza meg, hogy az ilyen igényt perben kivel szemben kell érvényesíteni, nem rögzíti, hogy a pert az önálló bírósági végrehajtóval szemben kell megindítani. Lényeges, e jogszabályi rendelkezést a Vht. már a végrehajtói iroda szabályozását megelőzően is tartalmazta, az a végrehajtó felelősségét rendezte, célja tehát nem az volt, hogy kifejezetten meghatározza a végrehajtó működésével, eljárásával kapcsolatos kártérítési, valamint személyiségi jogi per alperesét. Emellett a végrehajtói irodával szemben is érvényesíthető igény, ha az nem a végrehajtó szakmai tevékenységével, hanem a végrehajtói iroda működésével kapcsolatos. Következésképpen az, hogy a végrehajtói működés körében és végrehajtó eljárása során okozott kár miatti kártérítés, valamint személyiségi jogsértés miatti sérelemdíj mely személlyel szemben érvényesíthető, anyagi jogi kérdés, amely hiánya a kereset elutasításához vezet. Ezt az értelmezést támasztja alá a Kúria Pfv.III.21.023/2020/9. számú és Pfv.III.20.209/2021/5. számú ítélete is. Ezért amennyiben a végrehajtó eljárásából, működéséből eredően kártérítés, valamint sérelemdíj iránti igény miatt a végrehajtói irodát perlik alperesként, a Pp. 176. § (2) bekezdés b) pontjában szabályozott visszautasítási ok nem alkalmazható, így a Pp. 240. § (1) bekezdés a) pontja és 379. §-a alapján az eljárás

megszüntetésének nem volt helye. A Pp. 176. § (2) bekezdés b) pontjának alkalmazhatóságának hiányában az elsőfokú bíróságnak nem kellett a felpereseket felhívnia arra hiánypótlás keretében, hogy gondoskodjanak az önálló bírósági végrehajtó perbeállításáról.

[20] Alapítan a felpereseknek az a fellebbezési érvelése is, miszerint az elsőfokú bíróságnak az anyagi pervezetés körében kellett volna tájékoztatást adnia arról, hogy a keresetben előterjesztett sérelemdíj iránti igény az önálló bírósági végrehajtóval szemben érvényesíthető.

A felperesek keresetlevelükben először alperesként az önálló bírósági végrehajtót jelölték meg, ugyanakkor a keresetlevél záró részben a végrehajtói iroda jogi személyi minőségére utaltak. Ezt követően az elsőfokú bíróság felhívta a felpereseket, hogy a keresetet kívül szemben kívánják előterjeszteni, amelyet követően akként nyilatkoztak, hogy a végrehajtói iroda alperessel szemben. A keresetlevél közlését követően az alperes és az alperesi beavatkozó ellenkérelmükben hivatkoztak arra, hogy nem a végrehajtói irodát kell perelni a Vht. 236. § (1) bekezdése alapján, kifejtve részletesen az erre vonatkozó álláspontjukat. Ennek ismeretében ugyanakkor a felperesek akként nyilatkoztak, hogy álláspontjuk szerint megfelelő alperessel szemben érvényesítik igényüket.

[21] A Pp. 237. §-ában szabályozott anyagi pervezetés az ügy kimerítő tárgyalásának és szakszerű eldöntésének során tanúsított bírói tevékenységet jelenti, alapja a perkoncentrációból eredő közrehatási kötelezettség, amely egyben a célját is meghatározza: az ügy mielőbbi szakszerű és lehetőség szerinti végleges eldöntését. A Pp. ennek érdekében azonban nem mindenre kiterjedő, hanem csak az adott helyzetben szükségessé váló tájékoztatási kötelezettséget rója a bíróságra. Az anyagi pervezetés a felek kérelmének és jogállításának korlátai között valósul meg, azaz a bíróság e tevékenységének kereteit a felek e körben tett előadásai, nyilatkozatai jelölik ki [Pp. 237. § (5) bekezdés]. Az anyagi pervezetés az érvényesíteni kívánt joghoz és alapjául előadott tényekhez mérten válhat szükségessé, de nem terjedhet ki a fél által nem hivatkozott, ezeken kívül álló körülmények kutatására. Mellőzhető az anyagi pervezetés részeként szolgáló tájékoztatás akkor, amikor a jogi képviselővel eljáró fél ellenfele már egyértelműen rámutatott egy nyilatkozat hiányos, homályos vagy ellentmondó voltára, eltérő jogértelmezésre, vagyis a kérdéses hiányosság, eltérő jogértelmezés ismert, mert a professzionális perben a jogi képviselőtől elvárható, hogy ilyen helyzetben megfelelően reagáljon (Kúria Pfv.III.21.034/2020/12.). Amennyiben a jogvita keretei tisztázottak, úgy a jogvitát eldöntő bírósági jogértelmezésről az érdemi döntést megelőzően nem kell tájékoztatást adni (PJD2020. 7.III.). Lényeges, hogy a bíróság soha nem veszi (nem veheti) át a felek rendelkezési jogából fakadó jogosultságait, kizárólag a felek által érvényesíteni kívánt anyagi jog keretein (a kérelmek és jogállítások korlátain) belül gyakorolhatja az anyagi pervezetést. Ez azt is jelenti, hogy a bíróság anyagi jogi kitanítást, a felek anyagi jogai és érdekei érvényesítéséhez jogi segítséget (tanácsadást) nem nyújt. Az anyagi pervezetés intézménye – éppen a fenti keretek és a rendelkezési elv érinthetlensége okán – a felek és jogi képviselőjük felelősségét nem telepíti át a bíróságra, kifejezetten az általuk kijelölt eljárási kereteken belüli és az érvényesített joghoz igazodó közrehatási tevékenységet jelent (BH2022. 47).

[22] Miután az alperes és az alperesi beavatkozó a perfelvételi nyilatkozatában a sérelemdíj igény kötelezettjének személyével kapcsolatos eltérő álláspont, jogértelmezés megjelent, ezzel összefüggésben az elsőfokú bíróságnak anyagi pervezetési kötelezettsége nem keletkezett. Ezért nem vétett eljárási szabálysértést az elsőfokú bíróság azzal, hogy nem tájékoztatta a felpereseket arról, hogy igényüket esetlegesen más személlyel szemben kell érvényesíteniük.

[23] Ugyancsak alaptalanul sérelmezték a felperesek fellebbezésükben, hogy az elsőfokú bíróság csupán az ítélethozatalt megelőzően határozott a költségkedvezmény iránti kérelmükről. Tény, a felperesek a kért költségkedvezmény elbírálásához szükséges okiratokat – az elsőfokú bíróság felhívását követően – 2021. április 17. napján napján benyújtották, amely folytán a Pp. 110. § (1) bekezdés a) pontja értelmében az ettől számított harminc napon belül a költségkedvezmény tárgyában határozatot kellett volna hozni. Az elsőfokú bíróság ugyanakkor – bár a jogszabályi határidő elteltét követően, de az ítélet meghozatalát megelőzően – a költségkedvezmény iránti kérelmeket a felperesekre nézve kedvezően elbírálta, a kérelmekkel megegyező tartalmú határozatot hozott, amellyel szemben a Pp. 98. §-ából és a Pp. 365. § (2) bekezdés b) pontjából következően fellebbezésnek nem volt helye, így az a kihirdetéssel jogerőre emelkedett [Pp. 358. § (2) bekezdés], és annak figyelembevételével rendelkezett az ítéletben az előzetesen meg nem fizetett illeték viselése kérdésében.

Mindezekre tekintettel nem volt megállapítható olyan eljárási szabálysértés, amely az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére alapot adott volna.

[24] Az ügy érdemét követően az ítéltábla az elsőfokú perköltséggel szemben előterjesztett fellebbezést vizsgálta.

Az alperes és az alperesi beavatkozó a felszámított ügyvédi munkadíjat a jogi képviselőjükkel létrejött díjmegállapodásra alapította, amelyre a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján lehetőségük volt. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése értelmében az (1) bekezdés alapján felszámított munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A megállapodás szerinti ügyvédi munkadíj megalapozottsága körében vizsgálni kell az elvégzett ügyvédi tevékenység időigényét, amelynél figyelembe veendő, hogy a képviselőt szerződészerű ellátásához időt kell fordítani egyfelől a tényállás felderítése érdekében a megbízó ügyféllel történő egyeztetésre, a releváns adatok összegyűjtésére, másfelől azok összevetésére, értékelésére, és ezek alapján a szakmai álláspont kialakítására, a beadványok megszerkesztésére. Mindezek teljesítéséhez szükségszerűen hozzátartozik a megbízott ügyvédi iroda munkájának szervezése is. Mérlegelni kell továbbá az ügy bonyolultságát, szakmai nehézségét, az ügyvéd által szerkesztett beadványok munkaigényességét, a kitűzött tárgyalásokon való megjelenést és az ott kifejtett tevékenységet, továbbá a végzett ügyvédi munkának a célszerű pervitelben és az ügy lényegretörő, észszerű időn belüli elbírálásában való közrehatását is.

[25] Mindezek figyelembevételével az ítéltábla a felpereseknek azzal a fellebbezési érvelésével annyiban ért egyet, miszerint az alperesi beavatkozó és jogi képviselője között létrejött megbízási szerződésben kikötött munkadíj nem áll arányban a perben kifejtett ügyvédi tevékenységgel, ezért annak mérséklése indokolt.

Kétségtelen, az elsőfokú bíróság egy tárgyalást tartott, bizonyítás lefolytatása nem történt, jogkérdésben döntött az ügyben, az ítélet meghozataláig az alperes egy ellenkérelmet és egy válasziratot terjesztett elő. E tevékenysége körében ugyanakkor a jogi képviselő – mint ahogyan az a beadványaiból is kitűnik – kitért a keresetösségi jog és a személyiségi jogsérelem kérdésére is, kifejtette álláspontját a jogvita egésze kapcsán, amelyet meg kellett tennie a Pp. 203. (2) bekezdésében meghatározott jogkövetkezmények elkerülése érdekében. Emellett a pertárgy érték magas, és az ügy nem tekinthető egyszerű megítélésűnek. Ezért az elsőfokú bíróság által megállapított ügyvédi munkadíj arányban az alperesi jogi képviselő által kifejtett ügyvédi tevékenységgel.

Az alperesi beavatkozó vonatkozásában ugyanakkor az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe egyrészt, hogy a megbízási szerződés szerint a sikerdíjnak felső korlátja (200 000 forint) van, másrészt nem értékelte kellő súllyal, hogy az ügyben csupán egy rövidebb

tárgyalás volt szükséges, az alperes a hasonló védekezését már előterjesztette, így mint beavatkozónak kisebb mértékű közrehatása volt az általa támogatott alperesre nézve kedvezőbb döntésben. Ezért az ítéltábla megítélése szerint az alperesi beavatkozó jogi képviselője által kifejtett ügyvédi tevékenységgel mindösszesen 200 000 forint összegű munkadíj áll arányban.

[26] A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján részben – a perköltséget illetően – a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta, míg egyebekben helybenhagyta.

[27] A felperesek fellebbezése a per főtárgyát érintően nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése és a Pp. 87. § (2) bekezdése alapján kötelesek megfizetni az alperesnek és az alperesi beavatkozónak a jogi képviseletükkel felmerült, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányosan – kisebb terjedelmű fellebbezési ellenkérelem, rövid másodfokú tárgyaláson való jelenlét – megállapított ügyvédi munkadíjból másodfokú perköltségét.

[28] A II. rendű felperes a személyes költségfeljegyzési joga folytán meg nem fizetett fellebbezési eljárási illeték viselésére a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján köteles, míg az I. rendű felperes

teljes személyes költségmentessége folytán a követeléséhez igazodó fellebbezési eljárási illeték a Pp. 102. § (6) bekezdése értelmében az állam terhéen marad.

Szeged, 2022. február 17.

Dr. Jobbágy Ildikó s.k.
s.k.

a tanács elnöke

Dr. Tolna András s.k.

előadó bíró

Dr. Dobler László

táblabíró